

Godkännande av ett utökat åtagande under Internationella valutafondens modifierade nya lånearrangemang (NAB)

Sammanfattning

I denna framställning föreslår Riksbanken att riksdagen antar Riksbankens förslag att riksdagen med stöd av 7 kap. 4 § andra stycket lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) medger att Riksbanken får utöka sitt åtagande under Internationella valutafondens (IMF:s) modifierade nya lånearrangemang (NAB) i enlighet med Valutafondens förslag.

IMF har möjlighet att under särskilda omständigheter få kompletterande finansiering från särskilda kreditarrangemang. I första hand ska de nya lånearrangemangen, NAB, användas.

NAB utgörs av en uppsättning kreditavtal mellan IMF och 26 medlemsländer och institutioner (däribland Sveriges riksbank) och omfattar totalt 34 miljarder SDR (cirka 374 miljarder SEK).

G20 efterfrågade i april 2009 en tredubbling av IMF:s resurser, och i detta ingick att utöka NAB med upp till 500 miljarder USD samt att förbättra NAB:s funktionssätt. Den 24 november 2009 träffades de nuvarande och potentiella deltagarna i NAB för att diskutera dels en ökning av avtalet och utvidgning av antalet medlemmar, dels förändringar i avtalet för att göra det mer flexibelt. Diskussionerna på NAB-mötet utmynnade senare i ett förslag till IMF:s exekutivstyrelse som den 12 april 2010 beslutade om att skicka detta tillbaka till NAB-deltagarna för nationell ratificering.

Sveriges andel av detta blir – utifrån Sveriges andel av insatskapitalet i IMF – 3,59 miljarder SDR. Riksbanken deltar redan i NAB till ett belopp om 0,85 miljarder SDR. Om riksdagen godkänner utökningen kommer Riksbankens totala åtagande under NAB alltså att motsvara 4,44 miljarder SDR (cirka 48,8 miljarder SEK).

Riksbanken är avtalspart gentemot IMF när det gäller NAB. Enligt riksbankslagen krävs dock riksdagens godkännande för att Riksbanken ska kunna

godkänna en förändring av förhållandena för Sveriges deltagande. Riksbanken anser att IMF:s resurser bör vara tillräckliga för att organisationen ska kunna hjälpa sina medlemsländer vid kriser och anser därför att en ökning av NAB i enlighet med ovannämnda förslag bör medges av riksdagen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Innehållsförteckning.....	3
Förslag till riksdagsbeslut	4
Godkännande av ett utökat åtagande under IMF:s modifierade nya lånearrangemang (NAB)	5
1 Bakgrund.....	5
1.1 Det nuvarande NAB	5
1.2 Förslag att modifiera och utöka NAB	6
2 Överväganden och förslag.....	7

Förslag till riksdagsbeslut

Riksbanken föreslår att riksdagen medger att Riksbanken får utöka sitt åtagande under Internationella valutafondens modifierade nya lånearrangemang (NAB) i enlighet med Valutafondens förslag. Detta innebär att Riksbankens nya åtagande blir cirka 4,44 miljarder SDR (cirka 48,8 miljarder SEK).

Stockholm den 23 augusti 2010

På direktionens vägnar

STEFAN INGVES

/Kerstin Alm

Stefan Ingves (ordförande), Svante Öberg (förste vice ordförande), Karolina Ekholm, Lars Nyberg, Lars E.O. Svensson och Barbro Wickman-Parak har deltagit i beslutet.

Föredragande har varit Åsa Ekelund.

Godkännande av ett utökat åtagande under IMF:s modifierade nya lånearrangemang (NAB)

Riksbankens förslag

Riksbanken föreslår att riksdagen med stöd av 7 kap. 4 § andra stycket lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank medger att Riksbanken deltar i Internationella valutafondens modifierade nya lånearrangemang (NAB) i enlighet med Valutafondens förslag. Detta innebär att Riksbankens nya åtagande blir cirka 4,44 miljarder SDR (cirka 48,8 miljarder SEK).

1 Bakgrund

1.1 Det nuvarande NAB

Internationella valutafonden (IMF) finansierar sin verksamhet via medlemmarnas insatskapital. Därutöver finns möjlighet för organisationen att få kompletterande finansiering under två särskilda kreditarrangemang, de nya lånearrangemangen, NAB, och de generella lånearrangemangen, GAB. I första hand ska NAB användas.

NAB bildades 1998 och utgörs av en uppsättning kreditavtal mellan IMF och 26 medlemsländer och institutioner (däribland Sveriges riksbank) och omfattar totalt 34 miljarder SDR (cirka 374 miljarder SEK). Riksdagen medgav 1997 (betänkande 1996/97:FiU16) att Riksbanken för Sveriges del biträdde det inom IMF fattade beslutet om deltagande i NAB för en femårsperiod. Riksdagen medgav våren 2003 (betänkande 2002/03:FiU17) att Riksbanken för Sveriges del förlänger deltagandet i NAB med ytterligare en femårsperiod. Samma sak skedde våren 2008 (betänkande 2007/08:FiU17).

För att NAB ska kunna användas krävs godkännande från deltagare som sammanlagt svarar för minst 80 procent av totalbeloppet för NAB samt godkännande från IMF:s exekutivstyrelse. Om det godkänns att IMF ska få utnyttja NAB för utlåning till ett medlemsland lånar IMF medlen från deltagarna i NAB. IMF lånar i sin tur ut pengarna till det aktuella landet och står därmed med risken gentemot det låntagande landet. IMF måste betala tillbaka medlen till NAB-deltagarna inom fem år. NAB har hittills endast aktiverats en gång, 1998, för att finansiera IMF:s utlåning till Brasilien.

1.2 Förslag att modifiera och utöka NAB

G20 efterfrågade i april 2009 en tredubbling av IMF:s resurser, och i detta ingick att utöka NAB med upp till 500 miljarder USD samt att förbättra

NAB:s funktionssätt. Europeiska rådet utlovade snart därefter bidrag från EU-länderna om 175 miljarder USD till NAB. Sveriges andel av detta blir – utifrån Sveriges andel av insatskapitalet i IMF – 3,59 miljarder SDR.

Riksbanken deltar redan i NAB till ett belopp om 0,85 miljarder SDR. Om riksdagen godkänner utökningen kommer Riksbankens totala åtagande under NAB alltså att motsvara cirka 4,44 miljarder SDR (cirka 48,8 miljarder SEK).

Den 24 november 2009 träffades de nuvarande och potentiella deltagarna i NAB för att diskutera dels en ökning av avtalet och utvidgning av antalet medlemmar, dels förändringar i avtalet för att göra det mer flexibelt. Diskussionerna på NAB-mötet utmynnade senare i ett förslag till IMF:s exekutivstyrelse som den 12 april 2010 beslutade om att skicka detta tillbaka till NAB-deltagarna för nationell ratificering.

Riksbanken mottog därefter en förfrågan om att beloppsmässigt utöka vårt engagemang i NAB enligt ovan samt att godkänna förändringar i NAB:s funktionssätt. De föreslagna förändringarna syftar till att göra NAB mer flexibelt. Den största förändringen gäller aktiveringsmekanismen som föreslås innebära en generell aktivering, motsvarande det system som tillämpas för insatskapitalet, i stället för aktivering från fall till fall som nu gäller. NAB ska dessutom kunna användas till att finansiera all typ av utlåning till skillnad från den nuvarande regeln att aktivering för länder som inte bidrar till NAB endast ska kunna ske om det annars allvarligt hotar det internationella monetära systemet. NAB får även fortsättningsvis endast användas i de fall resurserna från insatskapitalet riskerar att ta slut. Tröskeln för aktivering förslås också höjas från nuvarande 80 procent till 85 procent av kreditarrangemangen för att försäkra ett brett stöd. Antalet deltagare i NAB ska enligt förslaget öka från nuvarande 26 deltagare till 39 deltagare, vilket bidrar till en jämnare global bördefördelning.

För att det utvidgade NAB ska kunna aktiveras krävs det att aktuella deltagare som håller sammanlagt 96 procent av de nuvarande kreditarrangemangen godkänner detta samt godkännande från nya deltagare som tillsammans håller minst 70 procent av de nya arrangemangen.

Om det utvidgade NAB godkänns kommer detta att ersätta den överbryggningsfinansiering, i form av bilaterala lån, som överenskomts för att skyndsamt komplettera IMF:s finansiering under finanskrisen. Även Riksbanken deltar i detta med ett låneavtal om 2,47 miljarder EUR, se vidare betänkande 2009/10:FiU13.

Det finns även en överenskommelse om att NAB ska ses över i november 2011 i ljuset av att en sannolik ökning av insatskapitalet då beslutats. Hur balansen mellan insatskapitalet och NAB ska se ut är ännu oklart. Det finns vid översynen en möjlighet att minska storleken på NAB, men om det finns stöd för detta i medlemskretsen är ännu osäkert.

2 Överväganden och förslag

Det är Riksbanken som är avtalspart gentemot IMF vad avser NAB. Enligt 7 kap. 4 § andra stycket riksbankslagen får Riksbanken efter medgivande av riksdagen i valutapolitiskt syfte bevilja kredit till andra finansorgan som Sverige är medlem i och sluta avtal med annan än centralbank om långsiktiga internationella låneåtaganden. Det krävs således ett medgivande från riksdagen för att Riksbanken ska kunna delta i en förändring av NAB.

IMF bör ha tillräckliga resurser för att kunna hjälpa sina medlemsländer med krediter i fall omständigheterna kräver det. Under den aktuella krisen nödgades IMF be medlemsstaterna om bilaterala lån för att kunna klara av nya åtaganden. Riksbanken anser att IMF:s resurser bör vara tillräckliga för att slippa denna typ av temporära lösningar och stöder därför en ökning av NAB i enlighet med förslaget. Den långsiktiga storleken på NAB måste sedan ses över i ljuset av den förväntade ökningen av insatskapitalet som kommer att beslutas under hösten 2010.

Riksbankens föreslagna andel av det utvidgade NAB är i paritet med Sveriges andel av insatskapitalet. Att fler länder, från tillväxtmarknadsekonomier och andra, i och med förändringen kommer att delta i NAB bidrar till en rimlig global bördefördelning.

Riksbanken stöder även de föreslagna förändringarna i NAB:s funktions-sätt som syftar till att göra NAB mer flexibelt och därmed stärka dess roll som en trovärdig kompletterande finansieringskälla i de fall resurserna under insatskapitalet riskerar att sina.

Riksbanken föreslår således att riksdagen medger att Riksbanken deltar i Internationella valutafondens modifierade nya lånearrangemang (NAB) i enlighet med Valutafondens förslag.